UJIFUNZAJI WA BIBLIA WA KANISA SALAMA:
Uongozi, Madaraka na Udhaifu

Kifungu cha Biblia

Marko 10:35-45

Ombi la Yakobo na Yohana

35 Na Yakobo na Yohana, wana wa Zebedayo, wakamwendea, wakamwambia,
Mwalimu, twataka utufanyie lolote tutakalokuomba.36 Akawaambia, Mwataka
niwafanyie nini? 37 Wakamwambia, Utujalie sisi tuketi, mmoja mkono wako wa kulia,
na mmoja mkono wako wa kushoto, katika utukufu wako.38 Yesu akawaambia,
Hamjui mnaloliomba. Mwaweza kunywea kikombe ninyweacho mimi, au kubatizwa
ubatizo nibatizwao mimi?"39 Wakamwambia, Twaweza. Yesu akawaambia, Kikombe
ninyweacho mimi mtakinywea, na ubatizo nibatizwao mimi mtabatizwa; 40 lakini
kuhusu kuketi katika mkono wangu wa kulia au mkono wangu wa kushoto si langu
kuwapa, ila wao watapewa waliowekewa tayari. 41 Hata wale kumi waliposikia
wakaanza kuwakasirikia Yakobo na Yohana.42 Yesu akawaita, akawaambia, Mwajua
ya kuwa wale wanaohesabiwa kuwa wakuu wa Mataifa huwatawala kwa nguvu, na
wakubwa wao huwatumikisha. 43 Lakini haitakuwa hivyo kwenu. bali mtu anayetaka
kuwa mkubwa kwenu, atakuwa mtumishi wenu , 44 na mtu anayetaka kuwa wa
kwanza wenu, atakuwa mtumwa wa wote. 45 Kwa maana Mwana wa Adamu naye hakuja
kutumikiwa, bali kutumika, na kutoa nafsi yake iwe fidia ya wengi."

Maoni

Tunapokutana na Yesu na wanafunzi wake katika kifungu hiki, Yesu anasonga kwenda Yerusalemu kwa kunuia kabisa. Wanafunzi wanahisi kwamba kitu kikubwa na muhimu kinakaribia kutokea lakini wanaona ni vigumu kuelewa utabiri wa Yesu wa mara kwa mara kuhusu mateso na kifo chake. Ni matokeo ambayo hayaendani na uelewa wao kuhusu utume na huduma ya Yesu. Ni jambo ambalo halileti maana kwako.

Kwa karne nyingi, wachambuzi wamewahukumu Yakobo na Yohana kwa ukali kuhusu mazungumzo tunayoyaangalia hapa. Kutokana na uhusiano wa karibu wanaoshiriki na Yesu, ndugu hao wawili wanajaribu kupata nafasi za umuhimu na zenye madaraka kwa ajili yao wenyewe katika ufalme mpya ambao wanaamini

kabisa Yesu atauanzisha hivi karibuni. Wanajiona kuwa karibu na Yesu kadiri wanavyoweza kuwa, mmoja upande wake wa kulia na mwingine upande wake wa kushoto.

Ni rahisi kuwaona Yakobo na Yohana kama ama wajinga, hawajui kabisa kile ambacho Yesu amekuwa akifundisha, au kama wenye tamaa ya madaraka na wenye kutaka makuu, kumfuata Yesu kwa kile wangeweza kupata kwa kuwa naye karibu. Kwa kweli wanafunzi wengine waliwahukumu walipogundua kile walichokuwa wameomba, lakini haijulikani ikiwa hiyo ni kwa sababu wanafunzi waligundua kuwa walikuwa hawaelewi kitu, au kwa sababu walikasirika kwamba hawakuanza wao kuomba ombi hilo.

Tunaposoma kisa hiki, tuna faida ya kujua kilichotokea baadaye. Wanafunzi hao hawakupata ombi lao. Tunajua kwamba Yesu hakutawazwa kwa ushindi kama mfalme huko Yerusalemu lakini alisalitiwa, kudhihakiwa, kupigwa viboko, kudhalilishwa na kuuawa. Wale watakaoinuliwa juu pamoja na Yesu upande wa kulia na kushoto katika siku zijazo watakuwa majambazi wawili waliosulubiwa pamoja naye.

Inaonekana kwamba Yesu alikuwa akijua kile alichokuwa akikabiliana nacho. Yesu anaona njia ya kushuka na mateso, kikombe anachopaswa akinywee na ubatizo ambao ni lazima abatizwe, na anawauliza ndugu hao ikiwa wako tayari kupitia hali hiyo. Jibu lao la haraka linathibitisha kwamba hawajui anachomaanisha. Bado wanaona tu madaraka na heshima huku akizungumza kuhusu udhaifu, utii na huduma.

Haukupita muda mrefu kabla ya jambo hili ambapo wanafunzi wamekuwa wakibishana kuhusu nani aliye mkuu kuliko wote (Marko 9:33-37). Tatizo ni kwamba, mara tu tunapowaweka watu kwenye nafasi ya kuamua ni nani aliye mkubwa zaidi, tunaamua pia ni nani aliye mdogo zaidi na hiki ndicho ambacho kila mtu anataka kuepuka. Kuwa mdogo ni kuwa dhaifu na hii ni nafasi tunayoepuka kwa gharama yoyote.

Kwa kushughulikia hali ya wanafunzi kukimbilia nafasi, Yesu alimwita mtoto mdogo asimame kati yao (Marko 9:36), kisha akambeba mtoto mikononi mwake. Kile anachosema kinageuza juu chini harakati zao za bure za kutaka madaraka na vyeo: yeyote anayetaka kuwa wa kwanza lazima awe wa mwisho, yeyote anayetaka kuwa mkubwa lazima awe mdogo. Anawapa changamoto ya kuwakaribisha na kuwakumbatia walio wadhaifu kwa jina lake, wale wote ambao hawawezi kufanya chochote ili kuendeleza ajenda zao au kuimarisha nafasi au madaraka yao. Na labda pia ni udhaifu wao usioepukika ambao anawaomba wautambue na kuukumbatia.

Kwa mara nyingine tena, katika Marko sura ya 10, Yesu anawakemea wanafunzi kwa kuweka safu ya umuhimu ambapo watoto walikuwa na umuhimu wa chini kabisa na wangeweza kufukuzwa. Anawakaribisha watoto, anawabariki na kuwaonyesha kama mfano kwa wanafunzi: pokeeni ufalme kama mmoja wa hawa.

Ni kitu gani kuhusu watoto ambacho ni muhimu sana hapa? Labda ukweli kwamba wao wenyewe hawaoni aibu, bila kuhitaji kujilinganisha na wengine na bila kuhitaji kutawala. Hawajali kuhusu nafasi yao katika mpango mkubwa wa mambo, mafanikio yao, au ushawishi wao. Haina maana. Ni wadadisi tu na wako tayari kuchunguza na kujifunza; kuendelea na kazi wanayoishughulikia kwa moyo mwepesi na furaha.

Jambo lingine la kushangaza kuhusu watoto wadogo ni kwamba wanajua wao ni wadhaifu na wanajua wana mengi ya kujifunza. Hata wakati wanajaribu ujuzi wao mpya na unaojitokeza, wanajua mipaka yao na ni wepesi kuuliza maswali na kuomba msaada, hata kutaka msaada. Hawauonei aibu udhaifu wao na hawajaribu kuukwepa.

Visa hivi ndivyo asili ya mwingiliano wa Yesu na wana wa Zebedayo. Ingawa kile ambacho swali lao linaloonekana la kibinafsi linatufanyia sisi sote ni kutoa fursa kwa Yesu kuelezea jinsi anavyoona uongozi, uongozi kwa jinsi Mungu anavyouona. Tofauti kabisa na viongozi wa siku hizi (mambo mengi hayajabadilika kwa zaidi ya milenia) ambao walitumia kulazimisha na nguvu kutawala wengine kutokana na cheo kama walivyoona, *juu* ya kila mtu mwingine (‘kuwa wakubwa wao’ Marko 10:42), Yesu anaelewa uongozi kama kutumikia kutoka *chini*. Si tu kutoka chini kidogo lakini kutoka nafasi ya chini kabisa, ile ya mtumwa. Kwa Yesu, uongozi unahusu unyenyekevu na utumishi, kutambua udhaifu wa ubinadamu wetu.

Kuwa mwanadamu ni kuwa mwenye nguvu na mdhaifu. Hii inaweza kuwa hali ngumu ya kuishi nayo na ya kuambatana nayo. Nguvu inamaanisha uwezo wa kufanya vitu, kutenda juu ya ulimwengu, kuchochea mwitikio. Mungu alitupa nguvu hii – kuchagua, kukataa, kuunda, kuharibu. Hata mtoto mchanga anaweza kutumia sauti yake kuchochea mwitikio kutoka kwa walezi wake. Hata hivyo, kama wanadamu, sisi pia tumefanywa kuwa dhaifu. Kuwa dhaifu ni kuwa katika hatari ya kuumizwa na kudhuriwa, iwe kimwili au kihisia.

Pia ni ubinadamu kukataa na kuepuka udhaifu, ndani yetu na ndani ya wengine, na kujitahidi kupata nguvu za kutosha kujikinga dhidi yake. Huu ni udanganyifu hatari wa nguvu, na Yesu anaonyesha hili katika mafundisho yake. Hatuwezi kuepuka udhaifu wetu wenyewe kwa kumiliki au kuhodhi, kwa kulazimisha mapenzi yetu kwa wale tunaowaona wako chini yetu, kwa kuwalazimisha na kuwadanganya wengine ili kutimiza madhumuni yetu wenyewe, au hata kwa kuwashinda wale tunaowaona kama maadui. Hata hivyo, kile ambacho shauku yetu ya kutaka madaraka itafanya ni

kuvuruga uhusiano kati ya watu binafsi, familia, tamaduni, mataifa, na kati yetu na Mungu, na kusababisha uharibifu na madhara ya kudumu.

Labda changamoto ya kifungu hiki, changamoto ya Yesu kwetu, ni jinsi tutakavyoishi katika mvutano kati ya madaraka na udhaifu wetu. Anatupa changamoto kuachana na udanganyifu kwamba madaraka yanaweza kutufanya tusiwe dhaifu na kutumia madaraka tuliyonayo kwa wema. Tunapoachana na madaraka na hitaji la kudhibiti, na kukubali udhaifu wetu, hatuna cha kuogopa, na hakuna cha kupoteza. Hakuna kitu kinachoweza kuchukuliwa kutoka kwetu kwa sababu tayari tumekiachilia kwa hiari.

Maswali ya kujadili

- Ni nini kinachokuvutia zaidi katika kifungu hiki?
- Je, unatambua ruwaza ya uongozi ambayo Yesu anaelezea kama ‘kuwa kwa’ wengine mahali popote katika muktadha wako mwenyewe? Eleza kile ulichogundua.
- Je, unatambua ruwaza ya uongozi ambayo inahusu huduma kwa wale ambao ni dhaifu katika muktadha wako mwenyewe? Elezea kile ulichogundua.
- Katika maisha yako mwenyewe, ni wapi na wakati gani unakuwa na madaraka? Ni katika hali gani unaweza kuchukua hatua, kufanya mambo au kuunda? Ni katika hali gani unakuwa na uwezo wa kulazimisha mapenzi yako kwa wengine? Je, unachaguaje kutumia madaraka hayo?
- Katika maisha yako mwenyewe, uko katika mazingira magumu wapi na lini? Nani au nini kinaweza kuhatarisha afya yako, ustawi na siku zijazo? Je, unachaguaje kudhibiti hatari hiyo?